

impeRsant op TV1 bij “Man bijt hond”: Een impressie over Creatieve Rouwverwerking via het beschilderen van een uitvaartkist.

Gedurende enkele weken prospecteerden Bram Conjaerts en Maarten Bernaerts, twee jonge regisseurs van Woestijnvis, in Hechtel-Eksel naar thema's voor 'Mijn dorp'.

Bakkers zijn op die momenten een interessante informatiebron blijkt, want Martine Mentens zette deze twee jongens in Hechtel op weg.

Erg onverwacht en verrassend wanneer ze je komen vragen om te filmen en in eerste instantie was mijn reactie dan ook iets van: “*via *impeRsant* doe ik veel méér dan ‘uitvaartkisten beschilderen’ vooral omdat dit moet gezien worden ‘in een context van rouwverwerking’.*”

De twijfel om aan dit programma mee te werken was dus groot. Ik wil immers het aanbod van Creatieve Rouwverwerking in een serene en waardige sfeer brengen. Dat op enkele minuutjes doen is echt niet evident.

Anderzijds was er de reactie van deze regisseurs die me opnieuw deden beseffen dat er nog veel kan gebeuren om de dood en het afscheid bespreekbaar te maken én dichterbij ons te brengen. Waar ze aanvankelijk zéér ‘nieuws’-gierig waren over ‘wat zou dat dan wel zijn’... kregen zij door het beluisteren van mijn verhaal meer waardering voor hetgeen ik hiermee bereik bij gezinnen en families.

Door samen te schilderen aan de kist van hun geliefde, staat men tijdens een zeer moeilijke periode, bewust een namiddag stil bij de betekenis van het leven en de dood. Door in verbondenheid met elkaar herinneringen en verdriet te delen, schep je een sterke band en krijg je een warm gevoel, waaruit je later ook weer kracht kan putten.

Want als 2 jonge én wereldse mannen, voor het eerst geconfronteerd met dit aanbod, vreemd opkijken...?! Dàn mag er nog hard gewerkt worden aan het ‘doorbreken van één van de laatste taboes in onze maatschappij’!

De dood, verlies, rouw, verdriet,... zijn zeker bij mensen die het nog niet meegemaakt hebben, onderwerpen waar men liefst niet over spreekt. Mensen die geconfronteerd zijn met verlies en rouw, ondervinden niet zelden ongemakkelijke en stuntelige reacties.

Onze maatschappij is er, mede door het wegvallen van het vertrouwen in ‘de kerk als instituut’ en het wegvallen van heel wat rituelen, ook niet meer op gericht om bij de dood stil te staan. En dit juist wanneer de behoefte aan verbondenheid dan zo groot is.

Er zijn 3 vrouwen die me op dit pad van ‘inzicht en begrip voor de emoties rond dood, verlies, verdriet, rouw, onmacht, kwaadheid, angst, verloren zijn, niet meer volledig zijn,... hebben gezet.

Mijn moeder stierf op haar 46ste aan kanker. Ik was toen 26 jaar. Gedurende het laatste half jaar van haar leven woonden mijn man en ik terug bij mijn ouders om samen met de familie voor haar te kunnen zorgen. Toen was kanker zelf ook een heel groot taboe én zo goed als onbespreekbaar, zelfs met artsen!

Tien jaar geleden verloor ik op een half jaar tijd 2 hartsvriendinnen op hun 43 en 46 jaar aan kanker.

Dies kreeg, na het vaststellen van een gezwel onder de oksel, een gevolg van een huidkanker die 10 jaar onder controle was geweest, nog 3 maanden te leven. Ze was juriste van opleiding en heeft, toen het mogelijk werd om zelf te beschikken over je as, als eerste dit document opgevraagd bij de gemeente. De administratieve diensten waren nog niet op de hoogte. Met hulp van vrienden ging ze op zoek naar ‘moederschatkisten’ voor haar twee zonen. Hierin zaten allerlei verborgen schuifjes en

vakjes waarin zij verscheidene kleine aandenkens, tekstjes en een ingesproken tape stak om later ten gepaste tijden te openen. In het afscheidsritueel op het Schoonselhof, werd een fotoreportage, liedjes en teksten gebracht, die door de volheid van het leven, hartverwarmend waren. Onder familie en naaste vrienden hebben we haar as zelf kunnen begraven bij de rozenstruiken die zij aangewezen had.

Mieja, waarmee we gedurende 8 jaar, na de eerste diagnose van darmkanker én een zware, maar gelukkige herstelperiode, opnieuw weer héel dicht bij de kern van het leven kwamen, toen ze uitzaaiingen in de longen kreeg. Twee jaar later stierf ze, altijd omringd door haar man, familie en vrienden. Zij was zo moedig en sterk door ons altijd te blijven zien en spreken over het leven met elkaar en nadien, dat we allemaal heel veel van haar hebben kunnen leren! Het blijft in mijn geheugen gegrift dat de mensen zo geëmotioneerd waren bij het buitendragen van haar kist, dat ze spontaan begonnen te applaudisseren! De emoties kregen de vrije loop... en dit was goed!

Om dan een kist te gaan schilderen als afscheid, was zeker niet mijn idee, ook al volg ik al sinds mijn 18de beeldende kunsten op het Kunstonderwijs te Neerpelt. Het is pas op vraag van een familie en ruim 2 jaar geleden dat ik dit voor het eerst deed. Ik draag dan ook het 'ideerecht' op aan de oma die dit idee, althans in Limburg, tot leven heeft gewekt.

Bij leven had ze aan haar kleinkinderen gevraagd om haar kist te beschilderen en wij hebben dit samen als een zéér warm en mooi gebaar ervaren. Het is op hun aandringen dat ik me hier verder in gespecialiseerd heb en me via cursussen en boeken verdiep in de creatieve rouwbegeleiding.

Ondertussen zijn er mensen die via dit creatieve aanbod, dat ze als een persoonlijke benadering van het afscheid van hun dierbare beschouwen, beroep doen op begeleiding en ondersteuning.

Vorm geven aan je emoties, deze omzette in mooie beelden én ze delen met anderen, verwoordt immers zoveel dingen! Daarbij scheidt het vooral, een visuele tastbare verbondenheid tussen je geliefde en de nabestaanden. Of dit nu over een beschilderde kist, een schilderij, een handafdruk, tekeningen, teksten of muziek gaat,.... Het feit dat je zelf iets doet of onderneemt, waarbij je een warm en tevreden gevoel krijgt, kan je achteraf kracht geven.

Ik hoop dat dit in dit korte item van 2' bij 'Man bijt hand' terug te vinden is!?